

GRÖNPLAN FÖR MARIEHAMN - planutkast

MEDBORGARINFORMATION, mötesanteckningar

6 SEPTEMBER KL 18.00 – 19.05, Stadsbiblioteket

Mötet inleddes av **Tom Forsbom, vice ordförande för stadsutvecklingsnämnden**. Han hälsade deltagarna välkommen och berättade kort om processens gång.

Stadsarkitekt Sirkka Wegelius (SW) informerade kort om grönmålen, ekosystemtjänster, biologisk mångfald, grönområden och rekreativsmöjligheter samt identitetsskapande värden. Grönområdena i generalplan 2006 är utgångspunkt för grönplanen. Svinö och Styrö är utelämnade och kommer att bli skilt behandlade i respektive delgeneralplaner. Fullmäktige godkänner grönplanen, men den får inte rättsverkan. I nästa generalplan kommer grönplanen att tas med och därefter får den rättsverkan.

Landskapsarkitekt Johanna Hagström visade bilder, främst av olika typer av kartor över Mariehamn som illustrerar det som avses då hon informerade mer ingående om grönplanens betydelse. Ännu mer information får man från stadens hemsida och de dokument som ligger under grönplanen. Johanna berättade också att stadsarkitektkansliet kan informera ytterligare för den intresserade.

Syftet med grönplanen är att ge en helhetsbild av Mariehamns grönstruktur och öka kunskapen om den, hur den kan förstärkas för att skapa en välfungerande helhet. Grönplanen ger tydliga direktiv kring hur grönstrukturen bör hanteras i planering och förvaltning för att uppnå så höga värden som möjligt. Grönplanen är vägledande för Mariehamns fortsatta utveckling, eftersom den ger direktiv för hur stadsplaneringen ska förhålla sig till grönstrukturen i både stor och liten skala och den kan vidare fördjupas till en delgeneralplan för grönområden som kan lyftas i kommande generalplan över Mariehamn. En karta över parker och grönområden ur generalplanen från 2006 visades.

Miljöprogrammet har fyra övergripande mål för perioden 2019 - 2030. Utgången är FN:s generalförsamlings agenda för hållbar utveckling, Agenda 2030 med 17 utvecklingsmål. Ålands landskapsregering har utformat sju strategiska utvecklingsmål som ska uppnås 2030 som är 1. Välmående människor vars inneboende resurser växer, 2. Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället, 3. Allt vatten har god kvalitet, 4. Ekosystem i balans och biologisk mångfald, 5. Attraktionskraft för boende, besökare och företag, 6. Markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet, 7. Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster.

I Mariehamns stad ska vi arbeta för en god livsmiljö och hållbar utveckling och vi ska vara en föregångare på miljöområdet genom att minska vår miljöpåverkan. Vi ska skapa en god livsmiljö för alla som bor, arbetar, eller besöker Mariehamn. Vi vill inspirera och underlätta för medborgare, intresseorganisationer med flera för att minska miljöpåverkan. För varje mål bör man arbeta strategiskt, t ex Nabbens våtmark, biokol i växtbäddar, osv. Havet är den största klimatregleraren. Skogar och parker dämpar buller och renar luften. Rening och reglering av vatten, pollinering, trädgårdar inverkar. Grönplanens fyra mål är:

Mål 1. I Mariehamns grönstruktur tas ekosystemtjänster tillvara och utvecklas till nytta för människa och natur, vilket innebär det som människa får gratis från naturen. Strategier är att arbeta strategiskt med Mariehamns grönbå struktur för att skapa buffert för miljö- och klimatrelaterade problem, att bevara och utveckla Mariehamns ekosystemtjänster, bevara och förvalta parker och öka invånarnas medvetenhet samt arbeta strategiskt med grönstrukturen för att maximera kolinlagringen. Kartor som visades var Reglering av lokalklimat, grönområden som bidrar med klimatreglering, främst havet och skogar större än 3 ha samt trädklädda parkområden och betesmarker större än 4 hektar samt även mindre områden och alléträd. Följande karta är Bullerdämpning och Luftrening med områden där det finns risk för buller och antagna luftföroreningar. Grönområden som kan ha dämpande effekt redovisas. Kartan Rening och reglering av vatten

visar framför allt grönområden som utgör lågpunkter och grönområden på genomsläpplig mark. Områden där vatten ofta ansamlas efter kraftig nederbörd som bidrar till flödesreglering och rening genom att bromsa upp flödet. God genomsläpplighet, fin morän bidrar till ökad filtration och kan därmed rena dagvattnet som infiltreras i marken. Även viktiga naturtyper som bidrar till rening av vatten är markerade. Kartan Pollinering visar områden för pollinerare både födosök och boplatser samt särskilt stora och gamla trädexemplar, vilket är relativt goda i Mariehamn.

Mål 2 handlar om biologisk mångfald. Mariehamns grönstruktur har utrymme för biologisk mångfald. Stadens parker och grönområden bildar tillsammans en helhet vilken håller en sådan kvalitet att de arter som lever här idag har goda förutsättningar för framtiden. Spridningskorridorer bör vara bredare än 50 m och inte längre än 500 m med naturlig miljö utan barriärer. Strategier för mål 2 är att bevara och utveckla växt- och djurlivet och länka samman grönstrukturen i en fungerande helhet för biologisk mångfald, även beakta kopplingar över kommungränser. Grönområden med höga naturvärden ska skyddas. År 2030 ska 10 % av Mariehamns landyta bestå av strikt skyddade naturområden och staden ska bevara och utveckla sina brynzoner för att höja den biologiska mångfalden. Johanna visade kartorna Skyddad natur i Mariehamn som idag utgör 5 % av stadens landyta. Hon visade naturvärdesklassning som beskriver mycket värdefulla områden, värdefulla områden och måttligt värdefulla områden. Vidare visades karta över fågelområden i Mariehamn samt Fladdermöss i Mariehamn och även Spridningsförutsättningar i Mariehamn för tofsmes och ängsnätfjäril.

Mål 3: Mariehamnarna har god tillgång till varierande park- och naturmiljöer vid och omkring sin bostad, förskola, skola och arbetsplats. Det finns sammanhängande, attraktiva gröna stråk för rekreation. Strategier för mål 3 är att säkerställa god tillgång till parker och naturområden med olika karaktär, funktioner och upplevelsekvaiteter samt att utveckla de gröna stråken för att länka samman gröna miljöer till ett sammanhängande nätverk för boende, förskolor och skolor och att utveckla upplevelsekvaiteterna i befintliga grönområden för arbete, fritid och turism. Kartor som visades var Gröna favoritplatser i Mariehamn, befintliga Rekreationsmöjligheter i Mariehamn samt platser för Naturpedagogik i Mariehamn.

Mål 4: Mariehamns grönområden stärker stadens identitet som maritim trädgårdsstad. I Mariehamns parker kan invånarna ta del av stadens rika historia samtidigt som de även kan njuta av de olika landskapskaraktärerna som Mariehamn består av. Strategier för mål 4 är att bevara det gröna kulturarvet genom att kulturhistoriska miljöer tillvaratas och utvecklas så att den historiska karaktären framhävs. Vidare mål är att tillvarata landskapets karaktär Omtanke om landskapsbilden genomsyrar planering och förvaltning. Promenadvägarna längs stränderna bevaras och utvecklas. Informationen om grönområden ökas och tillgängliggörs. Kartor var Gröna kulturmiljöer i Mariehamn, identitetsskapande grönområden kopplade till Mariehamns historia.

Sammanställning handlade om Mariehamns gröna värdeområden och gröna korridorer med karta utvisande värdeområden, gröna korridorer, framtida gröna korridorer, barriärer och gröna korridorer över kommungränsen mot Jomala. En sammanställning med åtgärdsförslag visades. Slutligen informerade Johanna om de möjligheter som finns för att lämna sina synpunkter.

Planeringsassistent Pia Lundén förde diskussionsprotokollet.

Synpunkterna från mötet och inlämnade synpunkter under samrådstiden redovisas i beredningsmaterialet som en del av underlagsmaterialet.

Mötet kungjordes i de lokala tidningarna.

Totalt 13 personer deltog i mötet.

Från stadsutvecklingsnämnden deltog vice ordförande Tom Forsbom

Från infrastrukturnämnden deltog ingen.

Från stadsstyrelsen deltog ordförande Ingrid Zetterman.

Tjänstemän som deltog var kanslichef Emma Dahlen, stadsarkitekt Sirkka Wegelius, landskapsarkitekt Johanna Hagström, planeringsassistent Pia Lundén.

ANTECKNINGAR FRÅN DISKUSSIONEN

Leif Wärners frågade om PN-mark är inräknad i 5 % privatägd mark.

Svar: Johanna svarade att SN områdena är inräknade.

Leif Wärners menade att en åtgärdsplan för en del av norra strandpromenaden i Östernäs är bortglömd. Han äger ett större område som gränsar till detta område. Staden röjde sly som var 3 m högt vid stigen och lämnade allt vid stigen, men han tröttnade på att se det, ringde staden som inte gjorde något och drog därför själv ihop det.

Sirkka svarade att det är infrastruravdelningens arbete, inte vårt och tyvärr deltog ingen från Infrastrukturnämnden som kunde svara på frågan.

Gunda Åbonde-Wickström menade att det var trevligt att lyssna på informationen, men hon saknade delen om trädgårdsstaden som är en del av Mariehamns identitet. Allt det gröna är en del av grönstrukturen tycker hon.

Svar: Johanna menade att vi fokuserar på delgeneralplanens grönområden, men trädgårdarna är viktiga för alla i Mariehamn. Hon är tacksam för alla tips hon kan få så att vi kan öka pollinerare i trädgårdarna.

Sirkka menade att det är en viktig synpunkt och de gröna värdena på kvartersmarken kan tas med i identitetsdelen.

Gunda Åbonde-Wickström menade att man inte borde få fälla stora träd och att man borde lyfta deras värde. Nyplantering av träd har inte samma värden som gamla stora träd, vilket man borde upplysa invånarna om.

Sirkka svarade att vi bör fördjupa arbetet i form av en delgeneralplan för grönområden. Det är viktigt att analysera värdefulla träd i centrum. Grönplanen är en översiktlig plan.

Ingrid Zetterman menade att bevarande av strukturer är av vikt och att skapa värden för kulturarvsfrågor. Hon menade att staden kan ge pris för den finaste trädgården för att gynna den biologiska mångfalden och skapa mervärden. Det är också viktigt att jobba för att bilda grönkorridorer mot grannkommuner för att gynna pollinationen.

Johanna svarade att olika rapporter visar fler spridningsmöjligheter, speciellt västerut. Det finns fler möjligheter att ta sig över kommungränserna än vad som nu redovisats, t ex för tofsmesar.

Jonna Kevin undrar om det finns undersökningar om asfalteringens och hårdläggningens påverkan på microklimatet och om det är reglerat.

Johanna svarade att det är reglerat hur stor del av tomtmark som får vara hårdytor.

Sirkka menade att stora ytor i Norrböle är asfalterade. 30 % ska vara genomsläpplig mark. Det kommer dessutom vatten från Jomala, vilket är ett problem. En del av lösningen är våtmarker i Nabben och Sviby viken. Borde göras mera över kommungränserna i framtiden.

Johanna sade att öppna dagvattenhanteringar hjälper och kan förbättras.

Anita Karlström undrade om vi når mål om skydd av natur till 2030.

Johanna menade att vi inte har en plan för hur vi ska nå målen, men vi utreder hur vi kan skydda genom detaljplaner.

Slutligen sade Tom Forsbom några avslutande ord och menade att det behövs engagerade människor i nämnden.

Johanna uppmanade människor att informera henne om synpunkter på utkastet.

Sirkka avslutade mötet och berättade att vi söker olika sätt att arbeta med grönplanen och därför behöver vi människornas hjälp och är tacksamma för den hjälp vi redan fått. Vi vill inte att grönplanen ska bli en rapport på hyllan utan ett konkret verktyg. Vår önskan är att vi får en grönplan som är specifik just för Mariehamn.

Tom Forsbom tackade slutligen alla deltagare.

GRÖNPLAN FÖR MARIEHAMN - planutkast

MEDBORGARINFORMATION

6 SEPTEMBER KL 18.00 – X, Stadsbiblioteket

NÄRVAROFÖRTECKNING

NAMN	REPRESENTERAR TOMT / ADRESS TILL TOMT	EMAILADDRESS, ADRESS
Gunda Åboude-W.	Meckelgattsgården 3.	gunda.aboude@aland.net
Anita Husell-Karlström	Nygatan 19 B	anita.husell-karlstrom@gmail.com
Josefine Egenfeldt	Ålands Natur och Miljö	josetine@natur.ax
Gitte Nyström	Sjögårdsu. 1	gitte.nystrom@outlook.com
Nicholas Kamala		
Leif Wärners	Östernäs u 47	leif.warner@aland.net
Ingrid Ekström	Idrottsg. 10	ingrid.ekstrom@laskygat.a
Emma Dahlén		emma.dahlen@mariehamn.ax
Jonna Kevin	(Karneshusmuseet Lemland)	japkevin@yahoo.se
Tom Forsbom	SUN	